

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра соціології та політології

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФЕБА

«10» 02 С. Петровська
 2020р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

А. Гудманян

2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Соціологія»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
 Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
 Освітньо-професійної програми: «Підприємницька діяльність в авіації»
 Освітньо-професійної програми: «Підприємництво та бізнес-технології»
 Освітньо-професійної програми: «Митна та біржова справа»

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	2	90/3,0	18	18	-	54		-	диф. Залік-2с.
Заочна	2,3	90/3,0.	4	6	-	80	1К-3с	-	диф. залік-3с.

Індекс РБ-6-076/19-2.1.6

Індекс РБ-12-076/19-2.1.6

Робочу програму дисципліни «Соціологія» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Підприємницька діяльність в авіації», «Підприємництво та бізнес-технології», «Митна та біржова справа» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

завідувачка кафедри

соціології та політології

О. Хомерікі

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри соціології та політології, протокол № 1 від «30» 01 2020 р.

Завідувачка кафедри

О. Хомерікі О.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та освітньо-професійними програмами «Підприємницька діяльність в авіації», «Підприємництво та бізнес-технології», «Митна та біржова справа» - кафедри економіки та бізнес-технологій,

протокол 1 від «14» 01 2020р.

Завідувач кафедри

Н. Ушенко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФЛСК, протокол № 2 від «10» 02 2020 р.

Голова НМРР

Кокарева А.

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	4
2. Зміст навчальної дисципліни	4
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	5
2.2 Контрольна (домашня) робота ЗФН	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання.....	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	7
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті.....	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8
4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.....	8

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Соціологія» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженням № 071/роз., введених в дію розпорядженням від 13.07.2017 р., № 088/роз. від 16.10.2019 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця ОКР бакалавр в галузі 07 «Управління та адміністрування».

Метою викладання дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про сутність соціологічного підходу як систематичного вивчення людського суспільства та пояснення соціальної поведінки особистостей і соціальних спільностей у реальному світі.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- витоки соціології та структуру соціологічної теорії;
- методологію та методи емпіричного соціологічного дослідження;
- основи соціального життя, тобто культуру, структуру і динаміку соціальної організації, соціалізацію, соціальну взаємодію та процеси виникнення груп і організацій, девіантність та конформізм як типи соціальної поведінки особистості;
- соціальну стратифікацію та різноманітні аспекти соціальної нерівності у сучасному світі;
- базові соціальні інститути суспільства: економіку та працю, сім'ю, релігію, владу та управління, освіту;
- типові форми колективної поведінки, соціальні рухи та механізми соціальних змін;
- природу та динаміку соціальних явищ і процесів в сучасному українському суспільстві.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Соціологія» студент повинен набути таких компетентностей:

- здатність пояснити сутність соціологічного підходу до аналізу соціальних явищ та процесів;
- користуватися соціологічними парадигмами для дослідження соціальних проблем сучасного суспільства;
- розробляти програму та проводити соціологічні дослідження соціальних проблем професійної діяльності;
- здійснювати обробку та аналіз емпіричних соціологічних даних;
- оцінювати функції соціальних інститутів в сучасному суспільстві;
- користуватися навичками соціального управління і соціального контролю у діяльності організації;

- аналізувати сутність, механізми та причини соціальних змін та їх вплив на функціонування суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Соціологія» співпрацює з дисципліною: «Історія української державності та культури», «Політологія», «Філософія сучасного суспільства» та інших; та є базою для вивчення інших дисциплін в галузі соціальних та поведінкових наук.

1.2. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

– навчальний модуль №1 «**Соціологія - наука про суспільство**»; який є логічно завершеним, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль №1 «Соціологія - наука про суспільство»

Тема 1.1. Соціологія як наука

Соціологія як наука: єдність теоретичного та емпіричного. Передумови виникнення соціології. Сутність соціологічного підходу до аналізу суспільства. Структура соціологічного знання та функції науки. Основні етапи та парадигми розвитку соціології.

Тема 1.2. Емпіричні дослідження

Види, етапи та програма емпіричного дослідження. Визначення поняття емпіричного дослідження в соціології. Методи емпіричного дослідження, та аналіз емпіричних даних. Вибірка в емпіричному дослідженні. Методи емпіричного дослідження та їх можливості. Процедура отримання та напрями аналізу емпіричної даних

Тема 1.3. Суспільство як соціальна система

Ознаки суспільства. Типи та теорії походження суспільства. Суспільство та соціальні зміни. Типологізація суспільства. Основні підходи до вивчення соціального конфлікту. Структура, функції, типи, причини виникнення соціального конфлікту. Процес інституціоналізації суспільства.

Тема 1.4. Соціальні організації

Соціальна організація: сутність, структура, класифікація та функції. Соціальний зв'язку та механізми соціальних відносин. Соціальний контроль та його елементи.

Тема 1.5. Соціологія культури.

Культура в структурі соціологічного знання. Особистість як засновник «себе» і суб'єкт культури. Інтерсуб'єктивність культури та інтердієвність культури. Буття людини в культурі. Ритуал — символ — міф. Традиція — канон — стиль. Культура і соціальна структура.

Тема 1.6. Соціологія економіки

Суть соціології економіки, її теоретичні аспекти. Економіка як соціальний інститут, його структура та функції. Взаємодія економічної та соціальної сфер, механізм регулювання.

Тема 1.7. Ринок: соціологічний підхід

Ринок як соціальний інститут. Соціологічний аналіз споживання. Економічна свідомість та економічна культура.

Тема 1.8. Соціологія політики

Сутність політики: головні теоретичні підходи. Об'єкт і предмет соціології політики. Напрямки соціології політики. Елементи політичної системи суспільства.

Тема 1.9. Соціологія транспорту

Місце та роль соціології транспорту в структурі соціологічного знання. Різновиди транспорту. Транспорт, що складає транспортну систему України. Суб'єкти надання та споживання транспортних послуг. Аналіз транспортних мереж. Соціологічні дослідження, що стосуються соціальних проблем в галузі транспорту та похідних від них.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб.(пр) заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб.(пр) заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Соціологія - наука про суспільство»									
		2 семестр				2 семестр			
1.1	Соціологія як наука	10	2	2	6	7	1		5
1.2	Емпіричні дослідження	10	2	2	6	5	1		5
1.3	Суспільство як соціальна система	10	2	2	6	5			5
1.4	Соціальні організації	8	2	2	4	5			5
						22	2		20
						3 семестр			
1.5	Соціологія культури	8	2	2	4	10			10
1.6	Соціологія економіки	10	2	2	6	35	1	4	20

1.7	Ринок: соціологічний підхід	8	2	2	4	1	1		10
1.8	Соціологія політики	8	2	2	4				
1.9	Соціологія транспорту	7	2	1	4				
1.10	Виконання контрольної (домашнього завдання) роботи	8			8	8			8
1.11	Модульна контр робота	3		1	2				
1.12	Підсумкова семестрова контр. робота					14		2	12
<i>Усього за модулем №1</i>		90	18	18	54	90	4	6	80

2.2 Контрольна (домашнє завдання) робота

Виконання контрольної (домашнього завдання) роботи з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Зміст ДЗ полягає у розкритті змістовних характеристик етапів розвитку соціології. Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ – до 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології, як:

- семінар-дискусія,
- метод мозкового штурму,
- робота в малих групах,
- метод конкретної ситуації,
- есе.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, аналізі та вирішенні задач з оцінки безпеки наземного обслуговування повітряних суден.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Городяненко В.Г. Соціологія. – К.: Видавничий центр «Академія», 2008. – 542 с.

3.2.2. Загальна соціологія: Конспект лекцій / М.П. Лукашевич. – К.: ІПК ДСЗУ, 2015. – 104

3.2.3. Подольська Є.А., Подольська Т.В. соціологія: 100 питань – 100 відповідей. – К.: Фірма «ІНКОС», 2009 – 351с.

3.2.4. Соціологія : підручник / М. П. Требін, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. ; за ред. М. П. Требіна. — Х. : Право, 2010. — 224 с.

3.2.5. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Яковенко Ю.І. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих соціологій курс. Підручник. — К.: Каравела, 2008. — 544 с.

Допоміжна література

3.2.6. Лукашевич М.П. Соціологія економіки: Підручник. — К.: Каравела, 2009. — 280 с..

3.2.7 Паніотто В.І., Максименко В.С., Харченко Н.М. Статистичний аналіз соціологічних даних. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. – 270 с.

3.2.8 Чурилов Н. Типология и проектирование выборочного социологического исследования (История и современность). – К.: Факт, 2006. – 336 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. International Journal of the Sociology of Leisure
<https://link.springer.com/journal/41978>

3.3.2. Журнал «Демографія та соціальна економіка» Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України
http://dse.org.ua/index_ua.html

3.3.3. Проекти та дослідження Українського інституту соціальних досліджень імені Олександра Яременка <http://www.uisr.org.ua/projects>

3.3.4. Публікації Київського міжнародного Інституту соціології
<http://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=pub>

3.3.5. Електронна бібліотека Інституту соціології НАН України http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php

3.3.6. Електронна «Гуманитарна бібліотека» аналітичного портала «Гуманитарные технологии» <http://gtmarket.ru/library/>

3.3.7. THESIS: теорія і історія економічних і соціальних інститутів і систем <http://ecsocman.hse.ru/thesis/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
Виконання тестових завдань	2 семестр	2-3 семестр
	56.×8 = 40	-
Відповіді на практичних заняттях	56.×8 = 40	56.×4 = 20

Виконання та захист контрольної (домашньої) роботи	-	40
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	40
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.3. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS .

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Соціологія»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 12.01.08-01-2020

стор. 10 з 12

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Соціологія»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 12.01.08-01-2020

стор. 11 з 12

(Ф 03.02 – 01)

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Соціологія»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 12.01.08-01-2020

стор. 12 з 12